

## **Szkoła Podstawowa nr 3**

**im. Janusza Korczaka**

**w Zielonce**

### **Wymagania edukacyjne z przedmiotu muzyka dla klasy 5**

Zgodne z:

- Podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej z muzyki;
- Programem nauczania muzyki w klasach 4-7 szkoły podstawowej „Lekcja muzyki” autorstwa Moniki Gromek i Grażyny Kilbach. Wydawnictwo Nowa Era. Warszawa 2023;
- Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania w Szkole Podstawowej nr 3 im. Janusza Korczaka w Zielonce.

Przedmiot muzyka w szkole podstawowej prowadzony jest przez cztery lata w klasach 4, 5, 6 i 7. System oceniania ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia. Powszechna edukacja muzyczna adresowana jest do wszystkich uczestników procesu edukacyjnego niezależnie od poziomu zdolności i umiejętności muzycznych, postaw, zainteresowań czy przekonań. Podstawowym jej celem jest przygotowanie świadomych odbiorców i uczestników kultury muzycznej. Muzyka jest szczególną dziedziną sztuk pięknych, która stymuluje wielostronny, harmonijny i całościowy rozwój ucznia. Poprzez realizację wszystkich jej funkcji: wychowawczej, poznawczej, kształcącej, kompensacyjno-terapeutycznej, estetycznej, integrującej, ludycznej i kreacyjnej, przyczynia się do kształtowania osobowości młodego człowieka otwartego na świat i wyzwania, które niesie współczesność.

### **Kryteria oceny z muzyki**

| <b>Przedmiot oceny</b> | <b>Kryteria oceny</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| wiedza, wiadomości     | znajomość kultur i sposobów ekspresji lokalnych, krajowych, europejskich, ogólnoświatowych, rozumienie różnych sposobów przekazywania idei między twórcą, uczestnikiem i publicznością, własnej tożsamości twórczej i dziedzictwa kulturowego, jak sztuka może być sposobem postrzegania i kształtowania świata, |
| umiejętności           | empatycznego wyrażania i interpretowania, identyfikowania i wykorzystywania możliwości uzyskania wartości osobistej, społecznej lub komercyjnej za pomocą sztuki, angażowania się w procesy twórcze indywidualnie i zespołowo,                                                                                   |
| postawa                | otwartość wobec różnorodności ekspresji kulturowej, poszanowanie różnorodności ekspresji, etyczne i odpowiedzialne podejście do własności, ciekawość świata, otwartość na wyobrażanie sobie nowych możliwości, gotowość do uczestniczenia w doświadczeniach kulturowych.                                         |

### **Metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów na lekcjach muzyki**

**Wszystkie przedstawione poniżej metody sprawdzania osiągnięć są oceniane w skali 1-6**

- **Śpiew.** W zakresie śpiewu uczeń:
  1. śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym:
    - piosenki z repertuaru dziecięcego, młodzieżowego, popularnego i ludowego,
    - wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne),
    - kanony;
  2. poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należyłą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego” 4 zwrotki;
  3. śpiewa, dbając o emisję głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;
  4. wykonuje solo lub w zespole „rapowanki”, rytmiczne recytacje itp.;
  5. tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:
    - struktury melodyczne,
    - sygnały dźwiękowe (w kontekście danej tonalności),
    - prosty dwugłos (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny),
    - głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, testów literackich i obrazów;
  6. improwizuje wokalnie oraz tworzy- pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie- różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.
- **Gra na instrumentach.** W zakresie gry na instrumentach uczeń:
  1. gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych (do wyboru np. flet podłużny, flażolet /flecik polski/, pianino, keyboard, gitara, dzwonki, metalofon, ksylofon i inne) oraz perkusyjnych niemelodycznych:
    - schematy rytmiczne,
    - melodie,
    - proste utwory,
    - akompaniamenty;
  2. gra na wybranym instrumencie melodycznym Hymn Europy (instrumentalną wersję „Ody do radości” L. van Beethovena);
  3. odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;
  4. tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:
    - proste struktury rytmiczne,
    - swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny,
    - instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
  5. improwizuje oraz tworzy- pod kierunkiem nauczyciela lub/i samodzielnie- różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów.
- **Ruch przy muzyce.** W zakresie ruchu przy muzyce uczeń:
  1. odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;
  2. wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne;

- polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka,
  - wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu),
  - wybranych tańców różnych narodów,
  - wybranych tańców towarzyskich (fakultatywnie);
3. improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki.
- **Percepcja muzyki.** W zakresie słuchania muzyki i formułowania wypowiedzi o muzyce, uczeń:
    1. świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości);
      - reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do współczesności),
      - muzyki jazzowej i rozrywkowej,
      - polskich pieśni artystycznych i patriotycznych,
      - utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;
    2. rozpoznaje ze słuchu:
      - brzmienie instrumentów muzycznych,
      - brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas,
      - podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo,
      - polskie tańce narodowe,
      - aparat wykonawczy: solista, chór, orkiestra, zespół folkowy;
    3. rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;
    4. przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łączyć muzykę z innymi obszarami wiedzy);
      - odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych,
      - rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki,
      - werbalizuje emocje i odczucia,
      - opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów;
    5. zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;
    6. zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;
    7. poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach;
    8. poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;
    9. wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania kompozytorów, cech epoki, charakterystyki stylów, przygotowując prezentacje lub/i muzyczne portfolio;

10. uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);
  11. angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;
  12. uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;
  13. stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;
  14. wymienia nazwy epok w dziejach muzyki oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich;
  15. porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Jan Sebastian Bach, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin i inni);
  16. potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.
- **Tworzenie muzyki.** Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce:
    1. podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;
    2. określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację);
    3. odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej:
      - nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii,
      - różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz,
      - zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine,
      - zna podstawowe oznaczenia metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne oraz fermatę,
      - potrafi posługiwać się symboliką beznutową (np. tabulaturą, fonogestyką, uproszczoną fonogestyką, tataizacją);
    4. wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:
      - muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, instrumentalna, wokarno-instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa,
      - stylów muzycznych (do wyboru: pop, rock, folk, rap, techno, disco, reggae i inne,
      - form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, ABA1, kanon, pieśń, rondo,
      - faktury muzyczne: homofoniczna, polifoniczna.
    5. **Metody odtwórcze.** Praca z kompozycją muzyczną podczas samodzielnego słuchania i analizowania utworów lub widowisk muzycznych (np. dzieł operowych, baletów, musicali, filmów muzycznych). Mają na celu przedstawienie przez nauczyciela przykładów muzycznych ilustrujących wykładane treści oraz wzorów wykonywanych utworów, np. śpiewanej piosenki,

**6. Metody twórcze.** Naśladowanie działań muzycznych zaprezentowanych przez nauczyciela, a także samodzielne odczytywanie zapisu nutowego (piosenki, utworu instrumentalnego), wykonywanie utworów. Zastosowanie tego rodzaju metod służy kształtowaniu i rozwijaniu muzycznych umiejętności ucznia w zakresie śpiewu, gry na instrumentach, wspólnego muzykowania.

- **Aktywność na lekcji, przygotowanie do lekcji, praca na lekcji.** Aktywność rozumiana jako zgłaszanie się do odpowiedzi oraz umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów, współpraca w zespole, udział w dyskusjach prowadzących do wyciągnięcia wniosków, krótkie wypowiedzi.  
Przygotowanie do lekcji obejmuje posiadanie przez ucznia zeszytu przedmiotowego w kratkę 60 kartkowego, podręcznika, fletu podłużnego sopranowego. W każdym półroczu uczeń może przed lekcją zgłosić dwa nieprzygotowania. Każde następne nieprzygotowanie będzie obniżało ocenę z zachowania. Nieprzygotowanie nie zwalnia z pracy na lekcji. Praca na materiałach pożyczonych obniża ocenę z pracy na lekcji.
- **Odpowiedź ustna.** Prowadzona między nauczycielem a uczniem. Rozwija wnioskowanie, argumentowanie i analizowanie.
- **Karty pracy, zeszyt.** Uczeń posiada zeszyt przedmiotowy w kratkę 60 kartkowy, w którym są prowadzone wszystkie tematy lekcji z całego roku szkolnego oraz uzupełnione karty pracy dane przez nauczyciela.
- **Samodzielna prezentacja i prace dodatkowe.** Będą to zadania rozszerzające wiadomości wykonane w domu, prezentacje multimedialne, zadania wytwórcze np. napisane nuty w programie muzycznym.
- **Praca pozalekcyjna (np. konkurs, projekt).** Oceniany będzie aktywny udział ucznia w konkursach i projektach. Udział w przeglądach, festiwalach i konkursach muzycznych. Poznawanie lokalnego folkloru muzycznego i jego twórców, w miarę możliwości współtworzenie kultury regionalnej w powiązaniu z instytucjami zajmującymi się upowszechnianiem kultury i sztuki. Współtworzenie koncertów, prezentacji, imprez muzycznych. Organizowanie, propagowanie i udział w koncertach typu „dzieci dzieciom”. Spotkania z artystami.
- **Występy artystyczne przed publicznością klasową, szkolną i pozaszkolną** zapisywane wcześniej w dzienniku. Repertuar muzyczny przygotowany wcześniej oraz wymagana oprawa do występów np. strój galowy i instrument muzyczny np. flet.
- **Sprawdzian** w formie pisemnej, zapowiedziany wcześniej i zapisywany w dzienniku.
- **Kartkówka** przeprowadzona w zależności od potrzeb.
- **Test** w formie pisemnej, zapowiadanej wcześniej i zapisywanej w dzienniku.

### **Kryteria na poszczególne oceny**

**Ocenę celującą (6)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania;
- zdobywa dodatkową wiedzę dzięki wykorzystaniu różnych źródeł informacji;
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany, inicjuje różnorodne działania i projekty;

- potrafi zagrać melodie zamieszczone w podręczniku oraz inne proste utwory na flecie, dzwonkach, keyboardzie;
- umie zaśpiewać a capella i z akompaniamentem piosenki z podręcznika oraz innych źródeł;
- opanował umiejętności łączenia wiedzy z zakresu muzyki z wiadomościami z innych przedmiotów;
- potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy muzyczne;
- zawsze jest przygotowany do lekcji;
- jest wzorowym słuchaczem koncertów muzycznych.

**Ocenę bardzo dobrą (5)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował większość wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- potrafi zagrać kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na flecie lub dzwonkach;
- śpiewa poprawnie pod względem muzycznym pieśni jednogłosowe z akompaniamentem;
- na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany;
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych.

**Ocenę dobrą (4)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował większość wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- potrafi zagrać kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na flecie lub dzwonkach;
- śpiewa poprawnie pod względem muzycznym pieśni jednogłosowe z akompaniamentem;
- na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany;
- jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych.

**Ocenę dostateczną (3)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w stopniu podstawowym wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania;
- wyjaśnia najważniejsze zagadnienia muzyczne z pomocą nauczyciela;
- potrafi zagrać niektóre melodie przewidziane w programie nauczania na flecie lub dzwonkach;
- śpiewa z akompaniamentem niektóre piosenki zamieszczone w podręczniku;
- zazwyczaj ze skupieniem słucha koncertów muzycznych.

**Ocenę dopuszczającą (2)** otrzymuje uczeń, który:

- w niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania;
- wykonuje proste ćwiczenia muzyczne z pomocą nauczyciela;
- potrafi zagrać na instrumencie melodycznym gamę i najprostsze utwory zamieszczone w podręczniku;
- śpiewa z akompaniamentem najprostsze piosenki z podręcznika;
- nie przeszkadza innym słuchaczom podczas koncertów muzycznych.

**Ocenę niedostateczną (1)** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania (co uniemożliwia dalsze kształcenie);
- nie wykonuje prostych ćwiczeń nawet z pomocą nauczyciela;
- nie podejmuje prób zagrania melodii na instrumencie melodycznym;
- odmawia wykonania jakiejkolwiek piosenki;
- jest pasywny, nie uważa na lekcjach;
- nie odrabia prac domowych;
- nie wykazuje chęci, aby nauczyć się czegokolwiek, nadrobić braki, poprawić oceny.

**Uwaga!** Ocena niedostateczna nie może wynikać z braku predyspozycji lub uzdolnień ucznia. Należy ją traktować wyłącznie jako reakcję na postawę ucznia wyrażającego niechęć do przedmiotu i do pracy na lekcjach oraz wykazującego brak zaangażowania mimo szeregu prób aktywizacji podejmowanych przez nauczyciela.

**Przy ustalaniu oceny z przedmiotu muzyka w szczególności brany jest pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków, praca i zaangażowanie.**

**Przewycięzanie trudności i aktywna postawa na lekcjach muzyki stanowią podstawę do oceny uczniów.**